

**WOJEWODA
ŚWIĘTOKRZYSKI**

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w Kielcach
Oddział Obsługi Klienta

Wysł.
dnia **18.03.2025**

Kielce, dnia 14 marca 2025 r.

L.dz..... Ilość zał.....
Podpis.....

Znak: PSZ.II.431.7.2025

**Pani Urszula Przygodzka
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Spółdzielcza 3
26 – 200 Końskie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach przesyła wystąpienie pokontrolne z kontroli w trybie zwykłym, która przeprowadzona została w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich, w dniach 17 - 19 luty 2025 r.

Kontrola przeprowadzona była na podstawie:

- art. 186 ust. 1 pkt 3 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2025 r. poz. 49).

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia, w składzie:

1. **Pani Anna Krupa - Pawłowska** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 06), upoważnienie nr 82/2025 z dnia 11.02.2025 r. – inspektor kierujący zespołem inspektorów.
2. **Pani Katarzyna Arendarska** - Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 01), upoważnienie nr 83/2025 z dn. 11.02.2025 r.
3. **Pani Anna Konieczna** - Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 02), upoważnienie nr 84/2025 z dn. 11.02.2025 r.

Zakresem kontroli objęte zostały następujące zadania:

1. **Opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, uwzględniający założenia wynikające z planu**

rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

2. Kwalifikacji kadry organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.
3. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz finansowania świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych, w tym dzieci cudzoziemskich.
4. Organizowanie wsparcia i finansowania pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia.
5. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.
6. Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych i placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym.
7. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.
8. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności poprzez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia i poradnictwa specjalistycznego.
9. Zapewnienie przeprowadzania przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich.
10. Wprowadzanie danych do rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ich aktualizacja i usuwanie.
11. Kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej albo centrum usług społecznych dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka.
12. Przekazywanie do biura informacji gospodarczej - informacji o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty, o której mowa w art. 193 ust. 8, za okres dłuższy niż 12 miesięcy
13. Pomoc przyznawana osobom usamodzielnianym opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz pomocy w integracji ze środowiskiem tych osób.

14. Kontrola nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi (art. 38 b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).
15. Realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, o którym mowa w art.187a ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta, w szczególności przez określenie stanu faktycznego oraz ujawnionych uchybień lub nieprawidłowości, a także zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

Integralną część niniejszego wystąpienia pokontrolnego stanowi załącznik nr 1 przygotowany przez dyrektora jednostki kontrolowanej na potrzeby kontroli.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich (w skrócie PCPR lub Centrum) jest jednostką organizacyjną Powiatu Koneckiego funkcjonującą w oparciu o Statut i Regulamin Organizacyjny.

Statut Centrum został przyjęty Uchwałą Nr XVIII/33/2012 Rady Powiatu w Końskich z dnia 27.04.2012 r. Zgodnie ze Statutem, PCPR realizuje określone ustawami zadania własne i zlecone powiatu m.in. z zakresu: pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy cudzoziemcom. W Statucie jednostki dokonywano następujących zmian:

- Uchwałą Nr XXXVIII/5/2014 Rady Powiatu w Końskich z dnia 31 marca 2014 roku w związku ze zmianą adresu siedziby PCPR oraz zmianą części aktów normatywnych stanowiących podstawę prawną funkcjonowania Centrum;
- Uchwałą Nr XXII/46/2016 Rady Powiatu w Końskich z dnia 14 września 2016 roku w związku z wprowadzeniem ustawy z dn. 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- Uchwałą nr XLIII/19/2018 Rady Powiatu w Końskich z dnia 30 maja 2018 roku w związku z aktualizacją aktów normatywnych stanowiących podstawę prawną funkcjonowania Centrum oraz wskazaniem misji w działalności PCPR.

Mają na uwadze, że ostatnie zmiany Statutu dokonywane były w 2018 roku należy rozważyć ujednoczenie statutu z uwzględnieniem aktualnych zmian w przepisach prawa.

Strukturę organizacyjną i zasady funkcjonowania Centrum określa Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich nadany Uchwałą Nr 24/2024 Zarządu Powiatu w Końskich z dnia 9 lutego 2024 r. Zgodnie z Regulaminem, Centrum realizuje zadania własne powiatu oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, w tym w obszarze pieczy zastępczej. W skład Centrum wchodzi m.in. Zespół ds. Pomocy Rodzinie oraz Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Regulamin szczegółowo określa zadania ww. zespołów zgodnie z właściwością.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich na podstawie Zarządzenia Nr 41/2011 Starosty Koneckiego z dnia 10.11.2011 r. pełni funkcję organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Działalnością Centrum kieruje dyrektor zatrudniany i zwalniany przez Zarząd Powiatu. Funkcję dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich pełni pani Urszula Przygodzka, która posiada stosowne upoważnienia do realizacji zadań określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (zał. nr 2 i nr 3). Również zastępca dyrektora pani Izabela Kaliś posiada upoważnienie Starosty Koneckiego do określonych czynności związanych z realizacją ww. ustawy (zał. nr 4).

Na podstawie art. 22b i 22c ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, dyrektor PCPR w Końskich, Zarządzeniem nr 18/2024 z dn. 9 sierpnia 2024 r. wprowadził *Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich*. Z dokumentem zostali zapoznani pracownicy Centrum (zał. nr 5). W dokumentacji rodzin zastępczych także znajdowały się stosowne oświadczenia potwierdzające zapoznanie się z opracowaną *Polityką* (zał. nr 6). Pełna treść dokumentu oraz skrócona wersja dla dzieci dostępne są w siedzibie Centrum oraz opublikowane na stronie internetowej.

Opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Uchwałą Nr II/12/2024 z dnia 29 maja 2024 r. Rada Powiatu Koneckiego przyjęła *Program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Koneckim na lata 2024 – 2026*.

W *Programie* przedstawiono definicje różnych form pieczy zastępczej, form wsparcia rodzin zastępczych oraz osób usamodzielnianych. Dokonano analizy danych z zakresu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej za lata 2021-2023 dotyczących m.in. liczby rodzin zastępczych, przyczyn umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, wydatków na rodziny zastępcze, wieku dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej, liczby osób usamodzielnianych, rodzaju i wysokości pomocy wypłacanej usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej. Dokonano także podsumowania realizacji celów i działań związanych z rozwojem i wzmocnieniem systemu pieczy zastępczej na terenie powiatu koneckiego, które ujęte były w poprzedniej edycji *Programu*.

Zgodnie z obowiązującym brzmieniem art. 180 pkt 1 powiatowe programy dotyczące rozwoju pieczy zastępczej powinny zawierać plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy. *Program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Koneckim na lata 2024 – 2026* zawiera następujące cele i główne kierunki działania:

- promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej,
- rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej,
- wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,
- współpraca z rodziną naturalną celem powrotu dziecka do środowiska rodzinnego,

- współpraca z sądami i ich organami pomocniczymi,
- podnoszenie jakości usług świadczonych w zakresie pieczy zastępczej.

Każdy z ww. celów ma zostać osiągnięty poprzez relację działań w określonym obszarze np. prowadzenie kampanii informacyjnej na temat rodzicielstwa zastępczego, kwalifikowanie oraz szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze, organizowanie szkoleń i różnych form wsparcia dla rodzin zastępczych, umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, zapewnienie wsparcia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, wypłata świadczeń pieniężnych, podejmowanie działań zmierzających do skrócenia pobytu dziecka w pieczy zastępczej, pomoc w procesie usamodzielnienia, prowadzenie mieszkania treningowego, informowanie sądu o całokształcie sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, podnoszenie kwalifikacji pracowników zajmujących się pieczą zastępczą.

W Programie określone zostały również limity rodzin zastępczych zawodowych w poszczególnych latach: na rok 2024 i 2025 wskazano po 2 rodziny zastępcze zawodowe, a w 2026 roku 3 rodziny zastępcze zawodowe.

Działania planowane w ramach Programu realizowane będą przez PCPR, który także odpowiada za monitoring i nadzorowanie realizacji zaplanowanych działań, których celem jest przede wszystkim umożliwienie rozwoju rodzinnych form opieki zastępczej na terenie powiatu koneckiego.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 oraz art. 186 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, przedstawia staroście oraz radzie powiatu coroczne sprawozdanie z efektów swojej pracy oraz przedstawia zestawienie potrzeb z zakresie systemu pieczy zastępczej. Z informacji uzyskanych od dyrektora Centrum wynika, że sprawozdanie za 2024 rok zostanie przedstawione podczas Sesji Rady Powiatu w drugim kwartale br. (zał. nr 7). Wobec powyższego przedstawiono do wglądu sprawozdanie za 2023 rok, które zostało przedłożone na Radzie Powiatu w Końskich na sesji w dn. 29 maja 2024 r.

Dodatkowo w trakcie kontroli okazano do wglądu opracowany przez PCRP w Końskich dokument pn.: *Plan deinstytucjonalizacji usług społecznych na terenie powiatu koneckiego na lata 2023-2027*, w którym na podstawie analizy zasobów środowiskowych i diagnozy potrzeb m.in. w zakresie wsparcia dziecka i rodziny, w tym dziecka z niepełnoprawnością wyznaczono cele programowe związane z obszarem rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej oraz poprawą funkcjonowania rodzin z terenu powiatu koneckiego. Planowane do realizacji zadania to np.: organizacja corocznie „Dnia rodzicielstwa zastępczego”; promocja pieczy zastępczej poprzez kolportaż ulotek, plakatów, broszur, banerów, publikację artykułów w lokalnej prasie, spotów audiowizualnych; kwalifikacja kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze, zawodowe rodziny zastępcze i do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz szkolenie programem PRIDE; utworzenie zawodowej rodziny zastępczej oraz zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego; zorganizowanie szkoleń wzmacniających kompetencje opiekuńczo - wychowawcze dla rodzin zastępczych.

Zadanie realizowane prawidłowo. Uwagi dotyczą uwzględniania działań związanych z deinstytucjonalizacją, a tym samym rozwojem pieczy zastępczej i ograniczeniem liczby dzieci

w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej podczas opracowywania kolejnego 3 – letniego powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Koneckim.

Kwalifikacje kadry organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich pełniące funkcję organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zatrudnia na umowy o pracę w wymiarze pełnego etatu pięć osób na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W trakcie kontroli przeanalizowano akta osobowe wszystkich koordynatorów stwierdzając, że spełniają ustawowe wymagania do zajmowanego stanowiska. W aktach osobowych znajdowały się m.in. dokumenty potwierdzające posiadanie wymaganego wykształcenia, aktualne zaświadczenia lekarskie, stosowne oświadczenia dotyczące spełniania warunków, o których mowa w art. 78 ust. 1 pkt 2-4 ustawy, wydruki potwierdzające niefigurowanie w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym. Aktualne zakresy czynności koordynatorów są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa (zał. nr 8). Dodatkowo każdy z pracowników podpisał porozumienie w sprawie sposobu realizacji zadań wynikających z zakresu czynności, które precyzują sposób wykonywania obowiązków koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (zał. nr 9).

Kontrola wykazała, że praca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej nie była łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego oraz koordynatorzy nie prowadzili postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez powiat, co jest zgodne z art. 79 ww. ustawy.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z art. 77 ust. 5 ustawy w kontrolowanym okresie podnosili swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach i warsztatach. Ponadto w ramach poradnictwa zawodowego uczestniczyli w superwizji mającej na celu wzmocnienie ich kompetencji i przeciwdziałaniu zjawisku wypalenia zawodowego (zał. nr 1 cz. II). W aktach osobowych znajdowały się m.in. zaświadczenia, dyplomy, certyfikaty potwierdzające podnoszenie kwalifikacji przez koordynatorów.

Zadanie dotyczące kwalifikacji koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej realizowane jest prawidłowo.

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych, w tym dzieci cudzoziemskich.

Zgodnie z art. 180 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, powiat konecki zapewnia dzieciom pieczę zastępczą w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Na terenie powiatu koneckiego na dzień kontroli funkcjonowało łącznie 68 rodzin zastępczych, w tym: 45 rodzin spokrewnionych, 22 rodziny niezawodowe oraz 1 rodzina zawodowa. Łącznie w rodzinach zastępczych przebywało 106 dzieci, w tym: 70 w rodzinach spokrewnionych, 33 w rodzinach niezawodowych i 3 w rodzinie zastępczej

zawodowej. Ponadto, powiat prowadzi 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego, na łączną liczbę 16 miejsc oraz placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego z miejscami interwencyjnymi, na łączną liczbę 14 miejsc, w tym 11 miejsc w opiece socjalizacyjnej i 3 miejsca w opiece interwencyjnej. Na dzień kontroli w placówkach łącznie umieszczonych było 31 dzieci, w tym 15 w Wielofunkcyjnej Placówce Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie i po 8 dzieci w każdej Placówce Rodzinnej (w Brodach Starych i Kawęczynie).

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację 9 rodzin zastępczych (w tym: 1 rodziny zawodowej, 5 rodzin niezawodowych i 3 rodzin spokrewnionych) oraz dokumentację 18 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych.

Zgodnie z art. 54 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzina zastępcza zawodowa funkcjonuje na podstawie umowy Nr 1/Z/2025 z dnia 03.02.2025 r. zawartej ze Starostą Powiatu Koneckiego. Umowa obowiązuje od 1 stycznia 2025 r. przez okres 4 lat. W rodzinie zastępczej zawodowej na dzień kontroli przebywało 3 dzieci, co jest zgodne z art. 53 ust. 1 ustawy.

W aktach rodzin zastępczych znajdowały się następujące dokumenty: oświadczenie o zapoznaniu się z polityką ochrony dzieci realizowaną przez PCPR; aktualne zaświadczenie lekarskie oraz opinia o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej sporządzona przez psychologa, aktualizowana co dwa lata zgodnie z art. 45a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej; opinia pedagogiczna o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, wniosek o objęcie procesem kwalifikacji; kwestionariusz wywiadu; informacja o przeprowadzeniu wstępnej kwalifikacji – ważna 2 lata; potwierdzenie o niefigurowaniu w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym; wniosek o udział w szkoleniu dla kandydatów; dziennik praktyk; protokół z pierwszej wizyty w środowisku rodzinnym sporządzony przez koordynatora; zaświadczenie kwalifikacyjne; świadectwo ukończenia szkolenia, wniosek rodziny o objęcie opieką koordynatora; pisemna propozycja PCPR dotycząca przyznania konkretnego koordynatora; sprawozdania dotyczące sytuacji rodziny zastępczej oraz udzielonej pomocy sporządzone przez PCPR na polecenie Sądu; zaświadczenia o ustanowieniu opiekuna prawnego wraz z zobowiązaniem do składania sprawozdań ze sprawowanej pieczy; notatki służbowe z kontaktów koordynatora np. ze szkołą; protokoły z wizyt w środowisku rodzinnym; korespondencja z OPS w sprawie sytuacji rodzinnej oraz z rodzinami zastępczymi w sprawach bieżących dotyczących sprawowania pieczy (np. wezwanie rodziny celem zapoznania się z diagnozą psychofizyczną dziecka, do dostarczenia aktualnego zaświadczenia lekarskiego w określonym terminie, pisma do OPS z prośbą o skoordynowanie planu pomocy dziecku).

Przeanalizowana w trakcie kontroli dokumentacja dzieci przebywających w rodzinach zastępczych zawierała min.: informacje dotyczące sytuacji prawnej (postanowienia sądu oraz zaświadczenia o ustanowieniu opiekuna prawnego), szkolnej (świadectwa szkolne, karty osiągnięć szkolnych, opinie o uczniu), zdrowotnej, a także protokół przekazania dziecka do rodziny zastępczej, skrócone odpisy aktów urodzenia, orzeczenia o niepełnosprawności, diagnozy, plany pomocy dziecku i ich aktualizacje, protokoły ze spotkań dziecka z rodzicami

organizowanych na terenie PCPR, notatki służbowe koordynatora dotyczące kontaktów z rodzicami biologicznymi lub nieudanych prób nawiązania kontaktu, informacje o całokształcie sytuacji osobistej dziecka, okresowe oceny sytuacji dziecka, informacje o całokształcie sytuacji osobistej dziecka sporządzane dla Sądu co pół roku, korespondencję Centrum z Sądem w sprawie sytuacji prawnej dziecka.

Wszystkie dzieci zostały umieszczone w rodzinach zastępczych na podstawie orzeczenia Sądu zgodnie z art. 35 ustawy.

W okresie objętym kontrolą żadna rodzina zastępcza nie została rozwiązana na wniosek starosty ani nie pełniła jednocześnie funkcji rodziny zawodowej i spokrewnionej.

Zgodnie z zapisami art. 77 ust. 1 ustawy, rodziny zastępcze obejmuje się na ich wniosek opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Na dzień kontroli, opieką pięciu koordynatorów objęte były wszystkie rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu koneckiego, tj.: 68 rodzin, w tym: 14 rodzin pod opieką jednego koordynatora, 15 rodzin pod opieką drugiego koordynatora, 13 rodzin pod opieką trzeciego koordynatora, 12 rodzin pod opieką czwartego i 14 pod opieką piątego koordynatora. Liczba rodzin przebywających pod opieką poszczególnych koordynatorów nie przekracza dopuszczalnej ustawowo liczby 15 rodzin.

Rodziny składają pisemny wniosek o objęciu opieką koordynatora (zał. nr 10). Wyznaczenie koordynatora odbywa się w formie pisemnej (zał. nr 11). W piśmie zawarta jest informacja o posiadaniu przez koordynatora odpowiednich kwalifikacji, w tym wykształcenia oraz wskazane są obowiązki koordynatora wobec rodziny. Zmiana osoby pełniącej funkcję koordynatora oraz zgoda rodziny również odbywa się w formie pisemnej.

Koordynatorzy na co dzień prowadzą bieżącą pracę z rodzinami, poprzez kontakty osobiste, w tym w środowisku rodzinnym dziecka w pieczy zastępczej oraz poprzez kontakty telefoniczne. Z kontaktów telefonicznych sporządzane są notatki służbowe (zał. nr 12), które znajdowały się w dokumentacji rodzin. Natomiast z wizyt u rodzin i kontaktów np. ze szkołą sporządzane są protokoły (zał. nr 13). Z przeanalizowanej podczas kontroli dokumentacji wynika, że wizyty u rodzin zastępczych odbywają się średnio raz w miesiącu. Termin wizyty ustalany jest telefonicznie z rodziną zastępczą. Podczas wizyt i kontaktów omawiane są sprawy bieżące dotyczące sytuacji rodziny, sytuacji zdrowotnej, szkolnej, prawnej dziecka, kontaktów z rodzicami, problemów bieżących. Ponadto koordynatorzy udzielają rodzinom niezbędnej pomocy w formie porad, informacji czy wsparcia.

Zgodnie z art. 77 koordynatorzy sporządzają sprawozdania z efektów pracy, które przedstawiane są organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej (zał. nr 14). Podczas kontroli, przedstawiono sprawozdania wszystkich koordynatorów za rok 2024. W sprawozdaniach wskazano min.: łączną liczbę rodzin zastępczych, które objęte były opieką koordynatora wg. typów i liczbę dzieci w nich przebywających, działania podjęte wobec rodzin i dzieci w nich umieszczonych, a także informacje o podnoszeniu kwalifikacji, udzielaniu wsparcia pełnoletnim wychowankom oraz zapewnieniu dostępu do specjalistycznej opieki i wsparcia. Sprawozdania podpisane są przez zastępcę dyrektora PCPR oraz koordynatora.

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy przygotowanie we współpracy z rodziną zastępczą oraz z asystentem rodziny lub właściwym OPS planu pomocy

dziecku. Plany opracowane zostały dla wszystkich dzieci, których dokumentację sprawdzono podczas kontroli (zał.nr 15). Plany sporządzane są w oparciu o *Procedurę sporządzania indywidualnych planów pomocy dziecku*, która została przyjęta Zarządzeniem Nr 27/2024 Dyrektora PCPR w Końskich z dnia 20 listopada 2024 r. (zał. nr 16). Procedura określa sposób oraz termin opracowywania planów oraz sposób ich aktualizacji. Zgodnie z *Procedurą*, plan opracowywany jest niezwłocznie po sporządzeniu diagnozy psychofizycznej, tj.: w ciągu trzech miesięcy od daty umieszczenia dziecka do lat 3 w rodzinnej pieczy zastępczej i w ciągu pół roku od daty umieszczenia dziecka powyżej 3 roku życia. Plan sporządzany jest na podstawie: diagnozy psychofizycznej, dokumentacji dotyczącej dziecka oraz analizy jego sytuacji rodzinnej, prawnej, zdrowotnej, edukacyjnej. Plan modyfikowany jest w zależności od zmieniającej się sytuacji dziecka lub jego rodziny, a w przypadku powzięcia informacji o zmianie sytuacji dziecka – niezwłocznie. Plan pomocy dziecku uwzględnia następujące informacje: imię i nazwisko dziecka oraz datę urodzenia, miejsce pobytu w pieczy zastępczej, informację o postanowieniu Sądu, na podstawie którego dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej, podpisy osób sporządzających plan (tj.: koordynatora, asystenta rodziny, rodziny zastępczej) oraz datę sporządzenia planu. Ponadto w planie określono cel ogólny, którym zazwyczaj jest: powrót do rodziny biologicznej lub pozostanie w pieczy zastępczej do usamodzielnienia; cele szczegółowe określone w obszarach: kształtowanie właściwych postaw emocjonalnych i społecznych dziecka, umożliwienie kontaktu z rodziną naturalną, dbanie o sytuację zdrowotną dziecka, stwarzanie warunków do edukacji na miarę możliwości psychofizycznych dziecka, dbanie o sytuację zdrowotną. Cele szczegółowe realizowane są poprzez działania określone w planie. W dokumencie wskazane zostały ponadto: osoby odpowiedzialne za podejmowanie działań (rodzina zastępcza, rodzic naturalny, koordynator), termin ich realizacji (zazwyczaj jest to czas pobytu dziecka w rodzinie zastępczej) oraz oczekiwane efekty. Najczęściej formułowane działania to: kształtowanie właściwych relacji z rodzicami naturalnymi, monitorowanie sytuacji życiowej rodziców naturalnych, udział rodziców biologicznych w uroczystościach dotyczących dziecka, stosowanie wobec dziecka zasad wychowawczych, wdrażanie dziecka w nowe kontakty społeczne, umożliwienie dziecku kontaktów z rówieśnikami, zapewnienie stałego środowiska wychowawczego, kontrola stanu zdrowia dziecka, budowanie atmosfery spokoju i życzliwości, otaczanie dziecka troską i życzliwością, realizowanie obowiązku szkolnego, współpraca ze szkołą i monitorowanie wyników w nauce. Zazwyczaj plany aktualizowane są wraz ze zmieniającą się sytuacją dziecka, jednak w przypadku dwóch wychowanków stwierdzono, że plany nie były aktualizowane od 2021 roku. W związku z powyższym, zastępca dyrektora PCPR złożył pisemne wyjaśnienia (zał. nr 17 i zał. nr 18). W przypadku obu planów jako powód braku ich aktualizacji podano brak istotnych zmian w sytuacji wychowanków, które należałoby uwzględnić w planie. W związku z brakiem ustawowych zapisów, które obligowałyby do dokonywania aktualizacji planów w określonym czasie, kontrolujący zaproponowali aby Centrum ustaliło taki czas np. raz w roku. Zapisy w planach winny być dostosowane do aktualnej szeroko rozumianej sytuacji dziecka (szkolnej, zdrowotnej, rodzinnej, prawnej), a ta z pewnością jest dynamiczna co z kolei winno mieć odzwierciedlenie w aktualizacji planu. W przypadku planów sporządzanych we

współpracy z asystentem rodziny, aktualizacje planów przesyłane są do właściwych Ośrodków Pomocy Społecznej, w celu skoordynowania zmian w aktualizacji (zał. nr 19).

Każde dziecko, którego dokumentację sprawdzono, miało sporządzoną również diagnozę psychofizyczną (zał. nr 20). Rodziny informowane są pisemnie o potrzebie zgłoszenia się do siedziby PCPR w Końskich, w celu przeprowadzenia diagnozy psychofizycznej dziecka (zał. nr 21). Podstawą opracowania diagnozy są: wywiad z opiekunem, analiza dokumentacji dziecka prowadzonej przez PCPR w Końskich oraz obserwacja dziecka podczas zabawy i realizacji zadań. Diagnozy zawierają: podstawowe dane dziecka i rodziny, opis aktualnej sytuacji rodzinnej, informacje dotyczące poszczególnych sfer rozwoju, opis temperamentu i cech charakteru wychowanka, jego mocne i słabe strony, potrzeby oraz zalecenia dotyczące pracy pedagogicznej i terapeutycznej z wychowankiem, zalecenia dotyczące postępowania wychowawczego z wychowankiem oraz zalecenia dotyczące sytuacji rodzinnej. Rodziny zastępcze pisemnie oświadczają, że zapoznały się z treścią diagnozy i nie wnoszą uwag (zał. nr 22). Diagnozy sporządzane są przez psychologa zatrudnionego w PCPR.

Zadanie realizowane prawidłowo.

a) Finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo- wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych, w tym dzieci cudzoziemskich.

Powiat konecki ponosi koszty pobytu dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, zarówno na terenie swojego powiatu, jak i na terenie innych powiatów, co jest zgodne z art. 180 pkt 13 a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Szczegółowy wykaz poniesionych kosztów oraz liczbę dzieci zawiera zał. nr 1 cz. IV.

Zgodnie z art. 191 ust. 5 ustawy, umieszczenie dziecka pochodzącego z terenu powiatu koneckiego w pieczy zastępczej na terenie innego powiatu następuje na podstawie zawartego porozumienia w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków związanych z utrzymaniem dziecka. W okresie objętym kontrolą, powiat konecki zawarł trzy porozumienia, w tym: jedno z Miastem Kielce i dwa z powiatem malborskim, na umieszczenie na ich terenie własnych dzieci oraz trzy porozumienia z powiatami: przysuskim, starachowickim i kieleckim na umieszczenie dzieci z tych powiatów w pieczy zorganizowanej na terenie powiatu koneckiego.

W kontrolowanym okresie powiat nie finansował pobytu w pieczy zastępczej małoletniego cudzoziemca.

Wszystkie rodziny zastępcze otrzymują należne świadczenia wynikające z ustawy w związku z umieszczeniem dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto w myśl art. 83 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, starosta może przyznać osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą dodatkową pomoc finansową. W kontrolowanym okresie, PCPR w Końskich przyznał i wypłacił 10 jednorazowych świadczeń na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka, na łączną kwotę 15 000 zł; 2 świadczenia na dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza

miejszem zamieszkania na łączną kwotę 1000 zł dla 2 rodzin. Natomiast w roku bieżącym przyznano i wypłacono jedno jednorazowe świadczenie w wysokości 610 zł na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka. W okresie objętym kontrolą nie odmówiono żadnej rodzinie przyznania powyższych świadczeń (zał. nr 23).

Zadanie prawidłowo realizowane.

b) Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 131 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej powinna być przeprowadzana w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Okresowa ocena dokonywana jest w oparciu o *Procedurę dokonywania przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie koneckim oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinach zastępczych lub rodzinnych domach dziecka* (zał. nr 24). Procedura przyjęta została Zarządzeniem Nr 27/2024 Dyrektora PCPR w Końskich z dnia 20 listopada 2024 r.

Z przeanalizowanej podczas kontroli dokumentacji wynika, że PCPR w Końskich terminowo dokonywał okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej podczas stałych zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Okresowa ocena dokonywana jest przez zespół, w skład którego zazwyczaj wchodzi: zastępca dyrektora PCPR w Końskich, koordynator oraz rodzic zastępczy, a także psycholog zatrudniony w Centrum, przedstawiciele ze szkół, rodzice biologiczni, przedstawiciele właściwego Ośrodka Pomocy Społecznej. Centrum wysyła pisemne zaproszenia do ww. z informacją o dniu, godzinie i miejscu, w którym dokonywana będzie okresowa ocena oraz imiona i nazwiska dzieci, których sytuacja będzie oceniana (zał. nr 25). Ocenie poddawana jest sytuacja rodzinna dziecka, jego stan zdrowia i aktualne potrzeby, a także ocena możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej. Z posiedzenia sporządzany jest dokument pn.: *Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej dokonana przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej* (zał. nr 26), która poza ww. oceną sytuacji dziecka zawiera również informacje o modyfikacji planu i przebiegu procedur adopcyjnych, wnioski co do zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, a także datę przestania opinii dotyczącej zasadności do Sądu. Stwierdzono, że ocena dokonywana jest zgodnie z art. 129 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a następnie przesyłana do Sądu i do wiadomości Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego, co jest zgodne z art. 131 ustawy (zał. nr 27). W roku 2024 dokonano oceny sytuacji 144 dzieci, a w roku bieżącym do dnia kontroli 25 dzieci.

Zadanie realizowane prawidłowo.

c) Dokonywanie oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

Zgodnie z art. 132-134 ustawy, organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny rodziny zastępczej pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej funkcji oraz jakości wykonywanej pracy (zał. nr 28). Ocena powinna być dokonana w konsultacji w szczególności z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz asystentem rodziny pracującym z rodziną dziecka. Ocena rodzin dokonywana jest na podstawie *Procedury dokonywania przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Koneckim oceny rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy* przyjętej Zarządzeniem Nr 27/2024 Dyrektora PCPR w Końskich z dnia 20 listopada 2024 r. (zał. nr 29). Procedura określa tryb i sposób sporządzania oceny, która dokonywana jest przez dyrektora PCPR w Końskich i koordynatora w konsultacji z asystentem rodziny. Centrum informuje rodzinę pisemnie o terminie, godzinie i miejscu w którym odbędzie się ocena rodziny, przekazując wówczas rodzinie: arkusz samooceny, oświadczenie o władzy rodzicielskiej, o obowiązku alimentacyjnym, o niekaralności, opnie o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, zaświadczenie o zatrudnieniu oraz aktualne zaświadczenie lekarskie jeśli poprzednie jest nieaktualne. Powyższe dokumenty są sporządzane przez rodzinę i przekazywane do Centrum, a następnie brane pod uwagę przy dokonywaniu oceny. Sporządzona ocena zawiera informację o tym czy ocena jest pozytywna czy negatywna oraz pouczenie o możliwości złożenia do niej zastrzeżeń przez osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej, o którym mowa w art. 134 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W okresie objętym kontrolą przeprowadzono 21 ocen rodzin zastępczych spokrewnionych i 11 ocen rodzin zastępczych niezawodowych. Wszystkie oceny były pozytywne.

Zadanie realizowane prawidłowo.

d) Sporządzanie opinii, o których mowa w art. 139 a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W kontrolowanym okresie, Centrum sporządziło: 9 opinii o zasadności przysposobienia, 9 opinii o kontaktach z rodziną biologiczną i wpływie tych kontaktów na dziecko, 9 opinii o zasadności przysposobienia dziecka poza terenem Rzeczypospolitej, 9 opinii o zasadności wspólnego umieszczenia rodzeństwa w rodzinie przysposabiającej.

Zadanie realizowane było jedynie w powyższym zakresie.

e) Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

W kontrolowanym okresie do ośrodka adopcyjnego przekazano informację o 9 dzieciach przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej z uregulowaną sytuacją prawną, w tym: 7 dzieci z rodzin zastępczych niezawodowych oraz 2 dzieci z rodzin spokrewnionych. Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 16 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej PCPR w Końskich współpracuje ze Świętokrzyskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Kielcach, informując

o uregulowanej sytuacji prawnej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, a także na wniosek ośrodka adopcyjnego przygotowuje i przekazuje dokumentację dziecka.

Zgodnie z art. 4a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dziecko ma prawo do wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą i wypowiedzenia się na ich temat, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają. Z informacji uzyskanych podczas kontroli, wynika, że koordynatorzy rozmawiają z podopiecznymi nt. adopcji, a w przypadku dzieci małych uwzględniają opinie rodziców zastępczych/opiekunów prawnych.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Organizowanie wsparcia i finansowanie pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia.

W kontrolowanym okresie tj. od 1 stycznia 2024 r. do 17 lutego 2025 r. w trakcie procesu usamodzielnienia było 45 wychowanków z pieczy zastępczej, w tym: 12 z instytucjonalnej pieczy zastępczej i 33 z rodzinnej pieczy zastępczej.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację 4 wychowanków, którzy realizowali proces usamodzielnienia bądź już go zakończyli. W aktach znajdowały się następujące dokumenty: postanowienia sądu o umieszczeniu w pieczy zastępczej, wskazanie opiekuna usamodzielnienia wraz z jego zgodą na pełnienie tej funkcji; indywidualne programy usamodzielnienia (zał. nr 30); weryfikacje programów sporządzane na okoliczność zmiany opiekuna usamodzielnienia, zmiany daty usamodzielnienia, zmian związanych z edukacją (np. zmiana szkoły), zmiany miejsca zamieszkania. Ponadto wśród dokumentacji znajdowały się: pisma z PCPR informujące o formach pomocy udzielanej osobom opuszczającym pieczę zastępczą (zał. nr 31); wnioski wychowanków o przyznanie konkretnej formy pomocy wraz z oceną sytuacji osoby usamodzielnianej i wnioskami pracownika PCPR (zał. nr 32); zaświadczenia potwierdzające kontynuację nauki, decyzje przyznające konkretny rodzaj pomocy (zał. nr 33), a także kopie faktur za dokonane zakupy w ramach udzielonej pomocy finansowej na zagospodarowanie.

Usamodzielnianym wychowankom przyznano wsparcie wydając 41 decyzji przyznających pomoc na kontynuowanie nauki, 11 decyzji przyznających pomoc na usamodzielnienie i 6 decyzji przyznających pomoc na zagospodarowanie. Pomoc na kontynuowanie nauki przyznawana jest na czas trwania roku szkolnego, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia.

W jednym przypadku powiat odmówił przyznania wychowance pomocy na usamodzielnienie, z uwagi na przekroczenie dochodu, zgodnie z obowiązującym w tym czasie zapisem art. 142 ust.2 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 821 ze zm.). Od powyższej decyzji osoba usamodzielniana wniosła odwołanie do SKO, który to organ na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 KPA dokonał prawnej i merytorycznej oceny zaskarżonej decyzji, utrzymując ją w mocy. Z uwagi na zmianę przepisów dot. przyznawania pomocy osobom usamodzielnianym PCPR w Końskich poinformował ww. zainteresowaną o przysługującej pomocy na usamodzielnienie

i zagospodarowanie (zał. nr 34). W dokumentacji znajdował się wniosek o przyznanie ww. pomocy wraz z oceną i wnioskami sporządzonymi przez pracownika PCPR (zał. nr 35), a także decyzja przyznająca pomoc na usamodzielnienie (zał. nr 36). Ponadto akta zawierały potwierdzenia przelewów bankowych świadczących o wykorzystaniu przyznanej pomocy zgodnie z przeznaczeniem.

W okresie objętym kontrolą 2 wychowanków zakończyło realizację indywidualnych programów usamodzielnienia i tym samym cały proces usamodzielnienia. W związku z powyższym dla każdego z nich sporządzona została *Ocena końcowa realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia* (zał. nr 37), w której podsumowano wykonanie działań zaplanowanych w programie usamodzielnienia. Dokument został podpisany przez wychowanka, opiekuna usamodzielnienia i pracownika socjalnego z PCPR oraz zatwierdzony przez dyrektora PCPR.

Analiza dokumentacji wykazała, że wszelkie terminy określone w przepisach dotyczących procesu usamodzielnienia są przestrzegane, a prowadzona dokumentacja jest rzetelna i kompletna.

W ramach organizowania wsparcia osobom usamodzielnianym, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej udzielają wsparcia pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej zgodnie z ich indywidualnymi potrzebami, a także poprzez pomoc w wyborze opiekuna usamodzielnienia, opracowaniu indywidualnego programu usamodzielnienia. Ponadto udzielają wskazówek dot. wyboru szkoły, zawodu, pozyskania mieszkania z zasobów gminy, podjęcia zatrudnienia czy też możliwości skorzystania z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, przysługujących świadczeń oraz mieszkania treningowego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich w 2023 r. opracowało poradnik dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej „*Postaw na samodzielność*”, który zawiera podstawowe informacje dot. procesu usamodzielnienia, kolejnych jego etapów oraz udzielanej pomocy i wsparcia przez Centrum.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Pomoc przyznawana osobom usamodzielnianym opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz pomoc w integracji ze środowiskiem tych osób.

W kontrolowanym okresie tj. od 1 stycznia 2024 r. do 17 lutego 2025 r. w trakcie procesu usamodzielnienia były 2 osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych. W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację ww. wychowanków, w której znajdowały się podstawowe dokumenty niezbędne w procesie usamodzielnienia: wskazanie opiekuna usamodzielnienia wraz z jego zgodą na pełnienie tej funkcji; indywidualne programy usamodzielnienia; weryfikacje programów sporządzane na okoliczność zmiany opiekuna usamodzielnienia, zaświadczenia o pobycie w MOW. Ponadto wśród dokumentacji znajdowały się: wnioski wychowanków o przyznanie konkretnej formy pomocy, zaświadczenia

potwierdzające kontynuację nauki, cz. V wywiadu środowiskowego dotycząca osób ubiegających się o pomoc pieniężną na usamodzielnienie, kontynuację nauki wraz z decyzją przyznającą pomoc zatwierdzona przez dyrektora PCPR.

W kontrolowanym okresie wydana została jedna decyzja dot. przyznania pomocy pieniężnej na kontynuację nauki dla jednego wychowanka. W stosunku do drugiego wychowanka ubiegającego się o pomoc pieniężną na usamodzielnienie wydana została decyzja odmowna (zał. nr 38), z uwagi na skazanie osoby usamodzielnianej prawomocnym wyrokiem sądowym. Zgodnie z art. 89 ustawy o pomocy społecznej *przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki można odmówić w przypadku, gdy: 1) istnieje uzasadnione przypuszczenie, że pomoc pieniężna zostanie wykorzystana niezgodnie z celem, na jaki została przyznana, (...), 5) osoba usamodzielniana została skazana prawomocnym wyrokiem za popełnienie przestępstwa z winy umyślnej.*

Zadanie realizowane prawidłowo.

Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.

Powyższe zadanie realizowane jest przez PCPR w Końskich przede wszystkim poprzez stałe propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego na terenie powiatu m.in. w formie udziału w kampaniach promocyjnych, publikację informacji dot. poszukiwania kandydatów na rodziny zastępcze na stronie internetowej, udzielanie informacji osobom zainteresowanym w siedzibie Centrum, kolportaż ulotek, broszur i plakatów podczas różnych spotkań, realizację projektów związanych z rodzicielstwem zastępczym na szczeblu lokalnym.

Kandydatom oraz rodzinom zastępczym Centrum oferuje wsparcie specjalistyczne, organizowanie szkoleń, grupy wsparcia, pomoc koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz wypłaca należne rodzinom zastępczym świadczenia.

Dyrektor PCPR-u dodatkowo promuje ideę rodzicielstwa zastępczego podczas różnych spotkań, prelekcji i warsztatów, zarówno w instytucjach, jak i w rozmowach indywidualnych.

Jak wskazano w złączniku nr 1 cz. IV, w wyniku prowadzonych działań zwiększa się liczba niezawodowych rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu koneckiego. Ponadto w 2025 roku utworzona została jedna rodzina zastępcza zawodowa.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych i placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym.

Na terenie powiatu koneckiego funkcjonują 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze, w tym: 1 typu socjalizacyjnego z miejscami interwencyjnymi oraz 2 typu rodzinnego. Zgodnie z informacjami zawartymi w załączniku nr 1 cz. VI na dzień kontroli w: Wielofunkcyjnej Placówce Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie przebywało 15 wychowanków, Placówce Rodzinnej w Brodach 8 wychowanków i w Placówce Rodzinnej w Kawęczynie również 8 wychowanków.

W 2025 roku miesięczne koszty utrzymania dziecka w placówkach wynoszą: w Stąporkowie – 11 336,62 zł, w Brodach – 5 402,44 zł, w Kawęczynie – 5 865,59 zł.

Zgodnie z §2 rozporządzenia MPiPS w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej z dnia 22 grudnia 2011 r. dziecko do placówki opiekuńczo – wychowawczej kieruje powiat właściwy do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie. W kontrolowanym okresie tj. od stycznia 2024 r. do dnia kontroli powiat skierował do placówek 8 dzieci z terenu powiatu koneckiego, z tego:

- 6 dzieci w wieku od 14 do 17 lat do placówki opiekuńczo – wychowawczej w Stąporkowie,
- 2 dzieci w wieku 10 i 12 lat do placówki rodzinnej w Brodach.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację czwórki dzieci skierowanych do ww. placówek, w której znajdowały się m.in.: pisma z sądu o wskazanie pieczy zastępczej celem umieszczenia w niej dziecka, informacje do sądu o możliwości umieszczenia dziecka w danej pieczy zastępczej, kopia aktu urodzenia dziecka, postanowienia sądu o wydanie zarządzeń opiekuńczych w trybie art. 109 kro, a także postanowienia o ograniczeniu władzy rodzicielskiej poprzez umieszczenie małoletniego dziecka w pieczy zastępczej. Ponadto dokumentacja zawierała skierowanie do pieczy zastępczej (zał. nr 39) wydane z up. Starosty przez dyrektora PCPR, protokół przyjęcia małoletniego do placówki (zał. nr 40) oraz pismo do sądu informujące o umieszczeniu dziecka w placówce (zał. nr 41).

Na terenie powiatu nie funkcjonuje żadna placówka wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym.

Zadanie w części dotyczącej prowadzenia placówek opiekuńczo-wychowawczych realizowane jest prawidłowo. Natomiast w części dot. placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym jest nierealizowane.

Organizowanie i finansowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

a) Organizowanie i finansowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich w okresie objętym kontrolą zorganizowało dwa szkolenia warsztatowe dla rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu koneckiego. Pierwsze szkolenie p.n. *Psychologia okresu dojrzewania. Wybrane zaburzenia okresu adolescencji – niepokojące sygnały - jak rozpoznawać? Jak reagować?* odbyło się w kwietniu 2024 r. w ramach projektu „Zrozumieć dziecko – Edycja Lokalna 2023”. Spotkanie prowadzone było przez psychologa z Fundacji Ernst&Young z Warszawy w formie prezentacji oraz otwartej dyskusji. Rodzice zastępczy zapoznani zostali z ogólną charakterystyką okresu dojrzewania oraz uczuleni na sygnały ostrzegawcze „wysyłane” przez młodzież i możliwości radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Ponadto poruszony został również temat więzi między opiekunami zastępczymi a dzieckiem oraz relacji rówieśniczych. W szkoleniu udział wzięło 15 osób.

Drugie szkolenie również w formie warsztatowej przeprowadzone przez Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych w Warszawie odbyło się w październiku ubiegłego

roku i dotyczyło postępowania w przypadku uzależnień behawioralnych. Udział w spotkaniu wzięło 10 osób.

Celem przeprowadzonych szkoleń było zachowanie i wzmocnienie kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego u osób pełniących funkcję rodziny zastępczej.

Zadanie realizowane prawidłowo. PCPR w Końskich podejmuje działania mające na celu podnoszenie i wzmocnienie kompetencji funkcjonujących rodzin zastępczych.

b) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich posiada opracowane *Zasady organizowania szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji zawodowych rodzin zastępczych, niezawodowych rodzin zastępczych lub prowadzenia rodzinnych domów dziecka oraz kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej, niezawodowej rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnych domów dziecka*, które stanowią załącznik nr 10 do Zarządzenia nr 12/2019 Dyrektora Centrum z dnia 20.05.2019 r. w sprawie wprowadzenia procedur obowiązujących w PCPR w Końskich zmienionego Zarządzeniem nr 5/2023 Dyrektora PCPR w Końskich z dnia 3 marca 2023 r.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich zatrudnia dwóch trenerów uprawnionych do prowadzenia ww. szkoleń zgodnie z uzyskanymi zaświadczeniami nr 14/2023 i nr 15/2023 r. z dnia 31 sierpnia 2023 r. dotyczącymi zapoznania się z *Programem PRIDE: Rodzinna Piecza Zastępcza 2020* i uzyskania upoważnienia do szkolenia kandydatów ww. programem, zgodnie ze standardami stosowania programów PRIDE.

Szkolenie kandydatów na rodzinną pieczę zastępczą odbywa się na podstawie Decyzji MRiPS nr 15/2020/RZ z dnia 8 grudnia 2020 r. zatwierdzającej na okres 5 lat program szkoleniowy przeznaczony dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka oraz kandydatów na dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego. Zakres programowy szkolenia obejmuje 65 godzin dydaktycznych, w tym 10 godzin praktyk, w zakresie zadań określonych w rozporządzeniu MPiPS z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej.

ORPZ prowadzi nabór i kwalifikację kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz kieruje kandydatów na szkolenie. Przed kwalifikacją na szkolenie kandydaci muszą spełnić wymagania, o których mowa w art. 42 ww. ustawy. Weryfikacja prowadzona jest w oparciu o dokumentację potwierdzającą spełnianie przez kandydatów określonych wymagań. W trakcie kontroli przeanalizowano akta kandydatów na 2 rodziny zastępcze zawodowe i 2 niezawodowe, które zawierały m.in.:

- pisemny wniosek kandydatów o objęcie procesem kwalifikacji (zał. nr 42);

- życiorys kandydatów na rodzinę zastępczą,
- kwestionariusz dla osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, przeprowadzony w miejscu ich zamieszkania, w którym dokonywana jest ocena sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów;
- oświadczenia o posiadaniu pełnej zdolności do czynności prawnych; o tym, że nie było wobec nich prowadzone i aktualnie nie toczy się postępowanie sądowe w celu ograniczenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej oraz że nigdy nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej, władza nie była im ograniczona ani zawieszona; nie został na nich nałożony obowiązek alimentacyjny przez sąd; nie zostali skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- zapytanie o udzielenie informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego - potwierdzające niekaralność;
- zaświadczenie lekarskie potwierdzające brak przeciwwskazań do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- opinia psychologiczna o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawiona przez psychologa wraz z oświadczeniem o posiadaniu ponad 2-letniego doświadczenia w poradnictwie rodzinnym (zał. nr 43);
- wydruki potwierdzające niefigurowanie w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.

Na podstawie ww. dokumentów dokonywana jest ocena pod względem spełniania przez kandydatów wymogów określonych w art. 42 ust. 1, 2 i 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Następnie, zgodnie z art. 43 ust. 1 i 2 ww. ustawy, ORPZ sporządza dokument potwierdzający przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji, w którym wskazuje datę przeprowadzenia kwalifikacji oraz czy wstępna kwalifikacja jest pozytywna czy negatywna (zał. nr 44). Ponadto dokument zawiera informację o dwuletnim okresie ważności wydanej kwalifikacji wstępnej oraz pouczenie o skierowaniu kandydata na szkolenie. Akta kandydatów zawierają wnioski o objęcie szkoleniem dla kandydatów (zał. nr 45) oraz skierowania na badania pedagogiczne (zał. nr 46) i staż przewidziany dla kandydatów zgodnie z programem szkolenia (zał. nr 47). Kandydaci skierowani na staż zobowiązani są do prowadzenia *Dziennika praktyk*, w którym odnotowywana jest data praktyk, rodzaj wykonywanej pracy (np.: zapoznaje się ze specyfiką funkcjonowania placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, dokumentacja dziecka kierowanego do placówki rodzinnej – analiza przykładowych dokumentów, rozmowa z dyrektorem placówki na temat sposobów diagnozowania i zaspokajania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych), ilość pracy (w godzinach) oraz podpis opiekuna stażu.

W kontrolowanym okresie szkolenie odbyło 16 kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, którzy otrzymali stosowne świadectwo ukończenia szkolenia PRIDE (zał. nr 48). Świadectwo nie jest jednoznaczne z uzyskaniem uprawnień do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Zgodnie z art. 45 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ORPZ na wniosek kandydata wydaje zaświadczenie kwalifikacyjne potwierdzające ukończenie szkolenia wraz z opinią o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy

zastępczej (zał. nr 49). Dodatkowo dwie spośród funkcjonujących niezawodowych rodzin zastępczych, zgodnie z art. 54 ust. 2 ustawy, po uzyskaniu pozytywnej opinii o spełnianiu przesłanek do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej (zał. nr 50), ukończyły szkolenie uzupełniające dla kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i otrzymały stosowne świadectwa (zał. nr 51) oraz zaświadczenia kwalifikacyjne (zał. nr 52). Szkolenie dla zawodowej rodziny zastępczej obejmowało dodatkowo 15 godzin szkoleniowych oraz 2 godziny spotkań indywidualnych.

Zgodnie z art. 44 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej można prowadzić według indywidualnego planu szkolenia, w zależności od potrzeb rodziny i dziecka. W trakcie kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą rodziny zastępcze spokrewnione funkcjonujące na terenie powiatu koneckiego nie zostały przeszkolone. Jak wyjaśniła z-ca dyrektora PCPR-u, szkolenia rodzin zastępczych spokrewnionych zostaną zaplanowane w najbliższym czasie.

Zgodnie z informacją zamieszczoną w zał. nr 1 cz. VII organizator rodzinnej pieczy zastępczej przed przyjęciem dziecka do rodziny przygotowuje rodzinę zastępczą udostępniając informacje o dziecku, jego środowisku rodzinnym, stanie zdrowia, rodzeństwie, bieżącym leczeniu i sytuacji szkolnej. Ponadto rodzinom zastępczym przekazywana jest dokumentacja dziecka, m.in.: akt urodzenia, PESEL, dokumentacja medyczna, w tym książeczka zdrowia itp. **Zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniem. Proces kwalifikacji kandydatów prowadzony jest zgodnie z obowiązującymi przepisami. Uchybienie dotyczy braku szkoleń dla spokrewnionych rodzin zastępczych.**

Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności poprzez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia i poradnictwa specjalistycznego.

W okresie objętym kontrolą realizowane były następujące działania związane z organizowaniem wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej:

- 1. Grupa wsparcia** - spotkania grupy odbywają się raz w miesiącu i są prowadzone przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Tematyka spotkania danej grupy dostosowywana jest do potrzeb uczestników. Zgodnie z przedstawionymi listami obecności w 2024 roku spotkania grupy odbyły się w następujących terminach: 29 stycznia – 5 osób; 29 luty – 5 osób; 18 marca – 3 osoby; 22 kwietnia – 6 osób; 21 maja – 4 osoby; 17 czerwca – 2 osoby; 22 lipca – 5 osób; 20 sierpnia – 4 osoby; 23 września – 2 osoby; 21 października – 2 osoby; 18 listopada – 3 osoby; 9 grudnia – 2 osoby. W 2025 roku do dnia kontroli odbyło się jedno spotkanie grupy w dniu 27 stycznia, w którym udział brały 3 osoby. Harmonogram planowanych grup wsparcia zamieszczany jest na stronie internetowej Centrum. Informacje przekazywana jest także rodzinom przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
- 2. Poradnictwo specjalistyczne** – w Centrum obowiązuje procedura korzystania ze specjalistycznego poradnictwa, wprowadzona Zarządzeniem nr 13/2024 Dyrektora PCPR z dn. 19 czerwca 2024 r. (zał. nr 53). O możliwości uzyskania specjalistycznego wsparcia i pomocy rodziny zastępcze są informowane przez koordynatorów rodzinnej pieczy

zastępczej oraz pracowników Centrum. Grafik poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego dla rodzinnej pieczy zastępczej dostępny jest także na stronie internetowej. Rodziny zastępcze zainteresowane skorzystaniem z ww. poradnictwa proszone są o zgłaszanie takiej potrzeby przydzielonemu rodzinie koordynatorowi rodzinnej pieczy zastępczej w celu ustalenia terminu konsultacji ze specjalistą. Centrum zatrudnia 1 psychologa, który zgodnie z zakresem czynności (zał. nr 54) zapewnia: wsparcie terapeutyczne dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej; poradnictwo psychologiczne, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie kompetencji rodziców zastępczych oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego; przeprowadzanie diagnoz psychofizycznych wychowanków pieczy zastępczej. Zgodnie z prowadzonymi rejestrami z poradnictwa psychologicznego w 2024 roku skorzystało 8 rodzin zastępczych i 5 wychowanków, w 2025 roku do dnia kontroli 2 rodziny zastępcze i 2 wychowanków (zał. nr 55). Rodziny zastępcze mogą korzystać także z bezpłatnych badań psychologicznych w ramach współpracy Centrum z dodatkowym psychologiem, zgodnie z zawartą umową zleceniem (zał. nr 56). Poradnictwo pedagogiczne udzielane jest przez pedagoga zatrudnionego na umowę zlecenie (zał. nr 57). Zgodnie z prowadzonymi rejestrami z poradnictwa pedagogicznego w 2024 roku skorzystało 9 rodzin zastępczych i 8 wychowanków, w 2025 roku do dnia kontroli 3 rodziny zastępcze i 3 wychowanków (zał. nr 58). W ramach dokumentowania udzielanego poradnictwa psycholog i pedagog prowadzą *Karty specjalistycznego poradnictwa*, w których odnotowywane są najważniejsze informacje dotyczące osoby zgłaszającej się o wsparcie, a także zakres udzielonej pomocy.

3. **Pomoc prawna** – rodziny zastępcze z terenu powiatu koneckiego mają możliwość skorzystania z pomocy prawnej świadczonej w trzech punktach nieopłatnej pomocy prawnej w Końskich, Stąporkowie i Fałkowie.
4. **Rodziny pomocowe** – w kontrolowanym okresie nie funkcjonowały rodziny pomocowe z uwagi na brak konieczności i potrzeb zgłaszanych przez rodziny zastępcze.
5. **Pomoc wolontariuszy** – w kontrolowanym okresie z inicjatywy uczniów szkół ponadpodstawowych Młodzieżowej Rady Powiatu Koneckiego rodzinom zastępczym zostały wydane paczki zawierające artykuły spożywcze.

Zadanie realizowane prawidłowo w zakresie zapewnienia rodzinom zastępczym przez PCPR w Końskich wsparcie w formie grup wsparcia oraz poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego. Dodatkowo rodziny mogą korzystać z pomocy prawnika w nieopłatnych punktach pomocy prawnej na terenie wybranych gmin powiatu koneckiego oraz pomocy organizowanej przez wolontariuszy. W kontrolowanym okresie nie funkcjonowały rodziny pomocowe.

Zapewnienie przeprowadzania przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich.

Zgodnie z informacją zawartą w załączniku do kontroli nr 1 cz. IX, w kontrolowanym okresie PCPR nie zapewniał przeprowadzania badań lekarskich dzieciom przyjętym do rodzin zastępczych, ponieważ nie zachodziła taka potrzeba. Niezbędne badania lekarskie dzieciom

umieszczonym w pieczy zastępczej zapewniane są przez rodziny zstępne we własnym zakresie. Osoby sprawujące pieczę zapewniają dzieciom dostęp do podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej.

Zadanie nie było realizowane z uwagi na brak potrzeb.

Wprowadzanie danych do rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ich aktualizacja i usuwanie.

Zgodnie z art. 38d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej utworzony został Rejestr danych związanych z pieczą zastępczą, który zawiera właściwe wykazy dotyczące rodzinnych i instytucjonalnych form pieczy zastępczej. Rejestr prowadzony jest m.in. przez starostę i organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w ustawowo określonym zakresie, za pomocą zapewnionego przez ministra właściwego do spraw rodziny systemu teleinformatycznego umożliwiającego prowadzenie tego rejestru, przekazywanie do niego danych, usuwanie z niego danych oraz udostępnianie z niego danych. System pod nazwą Centralny Rejestr Pieczy Zastępczej funkcjonuje od 15 stycznia 2025 roku.

Na podstawie art. 38d ust. 11 starosta może upoważnić kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie, a także, na wniosek kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie, innego pracownika tego centrum do wprowadzania, aktualizowania i usuwania z rejestru danych, o których mowa w ust. 3, 6, 7, ust. 8 w zakresie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz ust. 9.

Zgodnie z informacjami zawartymi w zał. nr 1 cz. XI stosowne upoważnienia Starosty Koneckiego do właściwych wykazów, posiada 8 pracowników PCPR w Końskich (zał. nr 59). W trakcie kontroli przedstawiono także do wglądu podpisane przez pracowników upoważnienia do przetwarzania danych osobowych (zał. nr 60) oraz oświadczenia o zachowaniu poufności danych w związku wykonywaniem obowiązków służbowych (zał. nr 61).

Na podstawie przedstawionych wydruków z rejestru ustalono, że upoważnieni pracownicy wprowadzili do wykazów, za które odpowiada organizator rodzinnej pieczy zastępczej, dane wszystkich funkcjonujących na dzień kontroli 68 rodzin zastępczych.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka.

Zgodnie z informacjami zawartymi w załączniku do kontroli nr 1 cz. XI, PCPR gromadzi i przekazuje rodzicom zastępczym wszelką dokumentację dotyczącą przyjmowanego dziecka. W myśl art. 38a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Centrum występuje do właściwej gminy lub powiatu o przekazanie posiadanej dokumentacji. Ponadto przynajmniej raz w roku PCPR występuje do ośrodków pomocy społecznej o udzielenie aktualnej informacji dotyczącej rodziców naturalnych dzieci przebywających w pieczy zastępczej, co potwierdza prowadzona dokumentacja. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej utrzymują stały kontakt z asystentami rodzin i pracownikami socjalnymi, w ramach współpracy z ośrodkami pomocy społecznej omawiana

jest bieżąca sytuacja rodzin, aktualizowane są dane na temat dziecka i rodziny oraz plan pomocy dziecku.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Przekazywanie do biura informacji gospodarczej - informacji o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty, o której mowa w art. 193 ust. 8, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

Na podstawie informacji uzyskanych w trakcie kontroli oraz zawartych w zał. nr 1 cz. XII ustalano, że Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich w 2024 r. wydało:

- 128 decyzji dotyczących odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, z czego 96 decyzji dotyczyło dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i 32 decyzje dotyczyły dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej.;
- 103 decyzje o odstąpieniu od naliczania odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, z czego 76 dotyczyło rodzinnej pieczy zastępczej, a 26 instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 4 decyzje umarzające w całości odpłatność za dzieci w rodzinnej formie pieczy zastępczej;
- 1 decyzję naliczającą odpłatność za pobyt dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 2 decyzje zmieniające naliczoną odpłatność w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 18 decyzji uchylających, w tym 13 dotyczyło rodzinnej pieczy zastępczej i 5 instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Z odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej zwolniono 62 rodziny, z czego 47 rodzin zwolnionych za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i 15 rodzin za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Odpłatność za pobyt dzieci w 2024 roku ponosiły łącznie 3 rodziny (za 2 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i 1 dziecko w instytucjonalnej pieczy zastępczej). Zaległości w ponoszeniu odpłatności za okres dłuższy niż 12 miesięcy dotyczyło łącznie 8 rodzin za 10 dzieci. W związku z powyższym PCPR przekazał informacje do czterech biur informacji gospodarczej. Wysokość zaległości wynosiła 319 562,55 zł.

Rada Powiatu w Końskich w drodze Uchwały Nr XXXV/56/2021 z dnia 30 września 2021 roku określiła szczegółowe warunki umorzenia w całości lub części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Przedstawiona do wglądu dokumentacja potwierdza, że postępowania administracyjne ww. zakresie odbywają się zgodnie z przepisami prawa. **Zadanie realizowane prawidłowo.**

Kontrola nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi (art. 38 b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Zgodnie z art. 38b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Zarząd Powiatu w Końskich Uchwałą nr 20/2018 z dnia 21 lutego 2018 r. upoważnił pracowników Starostwa Powiatowego w Końskich do sprawowania kontroli nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo — wychowawczymi. Kontrole prowadzone są zgodnie z rocznym

harmonogramem i zakresem kontroli stanowiącym załącznik do Uchwały. Z każdej kontroli sporządzane są ankiety z przeprowadzonych czynności kontrolnych, a dokumentem końcowym z kontroli jest protokół. W przypadku kontroli doraźnych sporządzana jest notatka. Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że w okresie objętym kontrolą przeprowadzone były kontrole w: 12 rodzinach zastępczych, 3 placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz jedna w PCPR z zakresu wybranych zadań Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Natomiast kontrola rodzin zastępczych z terenu powiatu koneckiego prowadzona była w zakresie realizacji zadań dotyczących zapewnienia dziecku całodobowej opieki i wychowania zgodnie z art. 40 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich w 2024 roku otrzymało dotację w wysokości 86 162,40 zł w ramach programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024 – 2027”. Przyznana kwota dofinansowania przeznaczona została na dodatki motywacyjne w wysokości 1000 zł dla pracowników realizujących zadania z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w okresie od 1 lipca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. łącznie na dofinansowanie dodatków wraz z pochodnymi wydatkowano kwotę w wysokości 77 167,93 zł. Pozostałe środki finansowe zgodnie z rozliczeniem dotacji zwrócone zostały na rachunek Wojewody Świętokrzyskiego. Przydzielona dotacja wydatkowana została zgodnie z przeznaczeniem określonym w programie. W aktach pracowników znajdowały się potwierdzenia przyznania dodatku motywacyjnego zgodnie z ustalonymi zasadami (zał. nr 62).

Zadanie realizowane prawidłowo.

Ustaleń dokonano na podstawie:

- rozmowy z dyrektorem i zastępcą dyrektora PCPR;
- analizy dokumentacji dotyczącej zakresu kontroli, a także informacji pisemnych sporządzonych przez dyrektora i pracowników na potrzeby kontroli.

Uwagi i wnioski:

1. Rozważyć ujednoczenie Statutu Centrum z uwzględnieniem aktualnych zmian w przepisach prawa.
2. Podczas opracowywania kolejnego 3 – letniego powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Koneckim należy uwzględnić działania związane z deinstytucjonalizacją, a tym samym z rozwojem pieczy zastępczej i ograniczeniem liczby dzieci w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej
3. W przypadku określenia terminu aktualizacji planu pomocy dziecku (np. raz w roku) dokonać stosownych zmian w procedurze.

W wyniku kontroli wydaje się następujące zalecenie pokontrolne:

1. Zapewnić szkolenia rodzinom zastępczym spokrewnionym według indywidualnego planu szkoleń zgodnie z art. 44 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2025 poz. 49) kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawi stanowisko w sprawie ich uwzględnienia. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, wniosków i uwag. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli zostaną ujawnione rażące zaniedbania lub zaniechania realizacji obowiązków ustawowych, wojewoda może wezwać jednostkę samorządu terytorialnego do wyznaczenia wykonawcy zastępczego, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania wezwania. W przypadku niewyznaczenia przez jednostkę samorządu terytorialnego wykonawcę zastępczego w terminie, o którym mowa, wojewoda może wystąpić do sądu administracyjnego ze skargą na bezczynność organu jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 198 ustawy - kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 1000 do 15 000 zł.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednakowych egzemplarzach, z czego jeden przekazuje się kierownikowi kontrolowanej jednostki, a drugi włącza się do akt kontroli.

Osoby kontrolujące:

Anna Krupa-Pawiańska

Katarzyna Arendoruk

Anna Kucińska

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Jożef Bryk

ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

Renata Perzona

Wykaz załączników:

1. Pisemne informacje z zakresu kontroli sporządzone przez dyrektora PCPR.
2. Upoważnienie znak: OI.077.9.2018 z dn. 01.02.2018 r.
3. Uchwała nr 76/2023 Zarządu Powiatu w Końskich z dn. 26.05.2023 r.
4. Upoważnienie znak: OI.077.8.2022 z dn. 07.06.2022 r.
5. Lista pracowników PCPR potwierdzająca zapoznanie się ze standardami ochrony małoletnich.
6. Oświadczenie rodziny zastępczej dot. zapoznanie się ze standardami ochrony małoletnich.
7. Pisemne oświadczenie dyrektora PCPR w spr. corocznego sprawozdania z działalności jednostki za 2024 rok.
8. Zakres obowiązków koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
9. Porozumienie w spr. realizacji obowiązków koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
10. Wniosek o objęcie opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
11. Pisemna informacja o przydzieleniu rodzinie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
12. Notatka służbowa z rozmowy telefonicznej koordynatora z rodziną.
13. Protokoły z rozmów koordynatora z przedstawicielem szkoły i z wizyty w środowisku rodziny.
14. Roczne sprawozdanie z efektów pracy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
15. Plan pomocy dziecku.
16. Zarządzenie nr 27/2024 dyrektora PCPR z dn. 20.11.2024r. dot. procedury sporządzania indywidualnych planów pomocy dziecku umieszczonemu w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu koneckiego.
17. Pisemne wyjaśnienie dyrektora PCPR w spr. braku aktualizacji planu pomocy wychowanka D.P.
18. Pisemne wyjaśnienie dyrektora PCPR w spr. braku aktualizacji planu pomocy wychowanka S.P.
19. Aktualizacja indywidualnego planu pomocy dziecku.
20. Diagnoza psychofizyczna wychowanka.
21. Zaproszenie do przeprowadzenia diagnozy psychofizycznej.
22. Oświadczenie o zapoznaniu się z diagnozą psychofizyczną.
23. Pisemna informacja w spr. odmowy wypłaty świadczeń fakultatywnych dla rodzin zastępczych.
24. Procedura dokonywania przez ORPZ oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinach zastępczych lub rodzinnych domach dziecka.
25. Zaproszenie na spotkanie posiedzenia zespołu ds. oceny sytuacji dziecka.
26. Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej dokonana przez ORPZ.
27. Opinia do sądu dot. zasadności dalszego pobytu w pieczy zastępczej.
28. Ocena rodziny zastępczej.
29. Procedura dokonywania przez ORPZ oceny rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.
30. Indywidualny program usamodzielnienia.
31. Informacja o formach wsparcia dla osób usamodzielnianych.
32. Wniosek o przyznanie pomocy na zagospodarowanie.
33. Decyzja administracyjna nr 3/III/4/2024.
34. Informacja o formach wsparcia dla osób usamodzielnianych.
35. Wniosek o przyznanie pomocy na usamodzielnienie.
36. Decyzja administracyjna nr 3/II/1/2024.
37. Ocena końcowa realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia.
38. Decyzja administracyjna nr 3/VI/1/2025.
39. Skierowanie do placówki opiekuńczo-wychowawczej.

40. Protokół przyjęcia małoletniego do placówki opiekuńczo-wychowawczej.
41. Informacja o umieszczeniu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej.
42. Wniosek o objęcie procesem kwalifikacji kandydatów na rodzinę zastępczą.
43. Opinia psychologiczna o kandydatach na rodzinę zastępczą.
44. Informacja o przeprowadzeniu występną kwalifikacji kandydatów na rodzinę zastępczą.
45. Wniosek o objęcie szkoleniem kandydatów na rodzinę zastępczą.
46. Skierowanie na badanie pedagogiczne kandydatów na rodzinę zastępczą.
47. Skierowanie na staż kandydatów na rodzinę zastępczą.
48. Świadectwo ukończenia szkolenia.
49. Zaświadczenie kwalifikacyjne.
50. Opinia o spełnianiu przesłanek do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
51. Świadectwo ukończenia szkolenia.
52. Zaświadczenie kwalifikacyjne.
53. Zarządzenie nr 13/2024 dyrektora PCPR z dn. 19.06.2024 r. w spr. procedury korzystania ze specjalistycznego poradnictwa.
54. Zakres obowiązków psychologa.
55. Rejestr rodzin zastępczych korzystających z poradnictwa psychologicznego w 2024 i 2025 roku.
56. Umowa zlecenie na przeprowadzenia badań psychologicznych.
57. Umowa zlecenie na świadczenie usług poradnictwa pedagogicznego.
58. Rejestr rodzin zastępczych korzystających z poradnictwa pedagogicznego w 2024 i 2025 roku.
59. Upoważnienie do Centralnego Rejestru Pieczy Zastępczej.
60. Upoważnienie do przetwarzania danych osobowych.
61. Oświadczenie o zachowaniu poufności danych.
62. Przyznanie dodatku motywacyjnego w ramach programu "Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027".